

Gosodwch gyfyngiadau symud i ysgolion gael pythefnos o wyliau cyn 24 Rhagfyr a galluogi pawb i gael amser teuluol.

Y Pwyllgor Deisebau | 15 Rhagfyr 2020
Petitions Committee | 15 December 2020

Cyfeirnod: RS20/14805-1

Rhif y ddeiseb: P-05-...

Teitl y ddeiseb: Gosodwch gyfyngiadau symud i ysgolion gael pythefnos o wyliau cyn 24 Rhagfyr a galluogi pawb i gael amser teuluol.

Testun y ddeiseb: Mae ysgolion yn dal i gael problemau gydag achosion COVID gyda grwpiau blwyddyn cyfan yn cael eu hanfon adref mewn rhai achosion hyd yn oed ar ôl y cyfnod atal byr diweddar a barhaodd am bythefnos. Bydd seibiant am 14 o ddyddiau'n galluogi rhai teuluoedd i gael amser teuluol hollbwysig dros y Nadolig a'r Flwyddyn Newydd i adfywio cysylltiadau teuluol a chael trafodaeth bwysig am broblemau iechyd meddwl ymhlith yr ifanc a'r hen.

1. Cefndir deddfwriaethol

1.1. Cau ysgolion

Mae gan awdurdodau lleol bwerau i gau ysgolion drwy ddefnyddio Rheoliadau Rheoli Mangreoedd Ysgol (Cymru) 2008 ac adran 29(5) o Ddeddf Addysg 2002. Gall awdurdodau roi cyfarwyddyd i ysgolion (ac eithrio ysgolion sefydledig, ysgolion arbennig sefydledig ac ysgolion gwirfoddol a gynorthwyir) gau ar sail diogelwch. Fodd bynnag, ni all awdurdodau lleol ei gwneud yn ofynnol i unrhyw ysgolion aros ar agor neu agor. Ni chaniateir i awdurdodau lleol roi cyfarwyddyd i ysgolion sefydledig, ysgolion arbennig sefydledig ac ysgolion gwirfoddol a gynorthwyir gau. Fodd bynnag, rhaid i awdurdodau lleol gydymffurfio â pholisïau iechyd a diogelwch y corff llywodraethu a'u rhoi ar waith.

Mae Ddeddf y Coronafeirws 2020 yn gwneud darpariaethau sy'n galluogi Gweinidogion Cymru i roi cyfarwyddyd i gyfyngu ar bresenoldeb mewn mangreoedd a ddefnyddir i ddarparu addysg neu ofal plant.

1.2. Pennu dyddiadau tymhorau ysgol

Mae Adran 32 o Ddeddf Addysg 2002 yn nodi'r canlynol:

Responsibility for fixing term and holiday dates in Wales

(1) A local authority in Wales must determine the term dates for each community, voluntary controlled or community special school or maintained nursery school in its area.

(2) A governing body of a foundation or voluntary aided school in Wales (a "relevant governing body") must determine the term dates for its school.

(3) In exercising its functions under subsection (1), a local authority must co-operate and co-ordinate with—

(a) each relevant governing body in its area, and

(b) every other local authority in Wales,

to ensure that the term dates determined are the same (or as similar as can be) for every maintained school in Wales.

(4) In exercising its functions under subsection (2), a relevant governing body must co-operate and co-ordinate with—

(a) the local authority, and

(b) every other relevant governing body in the local authority's area,

to ensure that the term dates determined are the same (or as similar as can be) for every maintained school in Wales.

2. Galw am gau ysgolion yn gynnar

Ar 25 Tachwedd 2020, ysgrifennodd undeb athrawon UCAC at Kirsty Williams, y Gweinidog Addysg, yn gofyn iddi ystyried yr opsiynau sydd ar gael i leihau'r risg y bydd disgyblion a staff yn gorfod hunanynysu dros y Nadolig. Awgrymwyd mai un opsiwn fyddai i ysgolion a cholegau addysg bellach gau ddydd Gwener 11 Rhagfyr a rhoi trefniadau dysgu o bell ar waith yn ystod wythnos olaf y tymor.

Yn ei hymateb i UCAC, dywedodd y Gweinidog:

my position remains clear that schools should remain open until the end of term. Schools are a controlled and regulated setting, therefore consideration needs to be given to the possible wider health harms that could be caused by them not being in school i.e. wider community mixing and more time spent with older relatives i.e. grandparents (especially in multi-generational households).

Pe bai ysgolion yn cau'n gynnar, meddai, byddai angen ystyried yr hyn a fyddai'n digwydd i'r disgyblion hynny y mae eu rhieni neu eu gofalwyr yn gweithio, ac ystyried hefyd y posibilrwydd y byddai angen i deidiau a neiniau mwy agored i niwed ddarparu gofal plant, a'r goblygiadau i blant gweithwyr hanfodol a phlant agored i niwed y byddai angen gofalu amdanynt mewn canolfannau, tebyg i'r hyn a ddigwyddodd pan gaeodd yr ysgolion ym mis Mawrth.

3. Safbwynt yr awdurdodau lleol

Deellir bod awdurdodau lleol a Llywodraeth Cymru wedi cytuno y byddai ysgolion yn aros ar agor i ddysgu disgyblion wyneb yn wyneb. Ar 4 Rhagfyr 2020, cyhoeddodd Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent y byddai'r ysgolion yn ei ardal yn dechrau dysgu'r holl ddisgyblion o bell o ddydd Iau, 10 Rhagfyr ymlaen.

Ar 7 Rhagfyr, [cadarnhaodd Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf](#) y byddai'r ysgolion yn ei ardal ar agor dim ond i staff a dysgwyr agored i niwed, blaenoriaeth uchel, ar 17 a 18 Rhagfyr. Byddai gweddill y disgyblion yn dysgu o bell neu'n dysgu'n ddigidol ar 17 a 18 Rhagfyr.

Mae [Ysgol Sant Martin yng Nghaerffili](#) wedi penderfynu cau i ddisgyblion wythnos yn gynnar. Dywedodd pennaeth yr ysgol fod nifer o rieni wedi dweud y byddent yn cadw eu plant gartref yn ystod wythnos olaf y tymor. Bydd yr ysgol yn cau wythnos yn gynnar drwy symud diwrnodau HMS yr haf nesaf i ddiwedd y tymor hwn.

4. Y sefyllfa yng ngwledydd eraill y DU

Ar 30 Tachwedd 2020, [cadarnhaodd Peter Weir, Gweinidog Addysg Gogledd Iwerddon](#) na fyddai ysgolion yn cau'n gynnar cyn y Nadolig.

Ar 3 Rhagfyr 2020, mewn a [llythyr at Bwyllgor Addysg a Sgiliau Senedd yr Alban](#), cadarnhaodd John Swinney, y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg a Sgiliau, na fyddai dyddiadau gwyliau Nadolig yr ysgolion yn newid.

Yn Lloegr, mae'r Llywodraeth wedi cyhoeddi [Canllawiau](#) sy'n nodi:

You should continue to attend your school or college until the last day of normal term time. Schools and colleges should not change their Christmas holidays or close early this term. Parents should continue to send their children to school during term time and students should continue to attend college right up until the end of term – our senior clinicians continue to advise that the best place for children and young people is in education. The time-limited change to social restrictions over Christmas does not require any children to be taken out of school prematurely.

5. Deiseb yn Lloegr

Mae Pwyllgor Deisebau Senedd y DU yn ystyried deiseb sy'n dwyn y teitl, [Implement a two week school lockdown before 24 December to save Christmas](#), sy'n galw ar ysgolion i ddysgu ar-lein o 9 Rhagfyr ymlaen. Adeg ysgrifennu'r ddogfen hon, roedd 120,707 wedi llofnodi'r ddeiseb. Mae Llywodraeth y DU wedi ymateb i'r ddeiseb drwy gadarnhau na ddylai ysgolion gau'n gynnar na newid

dyddiadau eu gwyliau Nadolig a bod osgoi tarfu ymhellach ar addysg yn parhau'n flaenoriaeth genedlaethol. Trafododd y Senedd y ddeiseb ar 7 Rhagfyr 2020.

Gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y wybodaeth yn y papur briffio hwn yn gywir adeg ei gyhoeddi. Dylai darllenwyr fod yn ymwybodol nad yw'r papurau briffio hyn yn cael eu diweddarau o reidrwydd na'u diwygio fel arall i adlewyrchu newidiadau dilynol.